

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XXXV. De Purgatione Vulgari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

text, & DD. in c. 8. 10. h. t. l. 2. ff. de Jurjur.
 Vel condemnatio ad pœnam crimini proportione-
 ram, si Reus in Purgatione deficit, vel jurare ren-
 sando de sua innocentia, vel compurgatores non
 inveniendos, qui de credulitate jurare voluissent.
text. & gl. in c. 7. h. t. quia præsumptio, quæ pœna
 tantum erat verisimilis contra diffamatum, contra
 deficientem in Purgatione fit violenta & vici-
 mentissima, ut adedè etiam pœna ordinaria (non
 tamen mortis vel mutilationis) infligi possit, pœ-
 na, quæ tradidi ad *tit. XXIII. lib. II. de Præsump-
 tionibus.* nam deficiens in purgatione habetur
 convictus. *Summar. & text. in c. 10. cit.* Minus te-
 men & arbitriò Judicis puniendum voluit alii pre-
 fertim si defectus fuit ex parte Compurgatorum.

TITULUS XXXV.

De Purgatione Vulgari.

SUMMARIUM.

1. Quid sit, & quomodo fiat Purgatio Vulgari.
2. An sit licita.
3. An cruentatio Cadaveris faciat probationem.
4. Quid de Provocatione ad Divinum Tribunal
sentiendum sit.

1 **P**urgatio Vulgaris sic dicta, quia Vulgi sit
 perstitiosæ observationi originem debet.
 est probatio criminis vel innocentia ex sit
 perstitiosa vulgi observatione & moribus introducta.
 Fieri solebat vel per duellum: vel per ignem, To-
 meres aut prunas ardentis, nudis pedibus subire

tas, aut manibus portandas: vel per aquam fermentem aut ebullientem: vel per aquam frigidam, ea opinione, ut pro innocente haberetur, qui illæsus mansisset, pro nocente autem & reo, qui læsus fuisset, aut in ultimo casu supernatasset aquæ frigidæ. Hi quatuor modi certò sunt illiciti & vani, quia hæc media cognoscendi innocentiam sunt improporcionata, superstitiosa, & tentationem Dei continent, quia vel à Deo petitur miraculum, vel tacitè invocatur dæmonis auxilium. Quæstionis tamen est, an *cruentatio cadaveris* (seu occisi hominis) ad præsentiam occisoris præbeat indicium factæ ab hoc homine occisionis, aut saltem sufficiens sit ad eum licitè torquendum. Dein an licita sit *provocatio ad Divinum tribunal*, fürs Gericht Gottes cirren/aut in das Thal Josaphat laden.

Dico I. Purgatio Vulgaris, quæ fit dictis quatuor modis, etiam de Jure Canonico graviter est prohibita, & nullam facit probationem ita ut sententia, indè lata, sit retractanda. *c. 1. 2. 3. h. t.* Rationes jam sunt allatæ, quibus adde, quia manifestum inducerent periculum condemnandi innocentem, vel absolvendi reum. per *c. 2. cit.* Sed *Objic. 1.* Concilium Moguntinum relatum in *can. 24. caus. 17. q. 4.* statuit, ut, qui bresbyterum occiderit --- si servus est, super 12. vomeres ferventes se expurget: ergo aliqua Purgatio vulgaris approbatur à SS. Canonibus. 2. Exstant exempla SS. virorum & mulierum, qui per ignem vel aquam purgârunt suam innocentiam, uti S. Cune Gundis Henrico II. ex Duce Bavariæ Imperatori, sancto suo conjugi. Et DEUS per miracula comprobavit, id sibi non displicuisse. R. ad I. Illud

Illud Concilium fuit particulare errori obnoxium, & in hoc puncto à Jure Canonico *in cirt. cc.* reprobatum. Ad 2. Illi homines sancti vel ex speciali DEI instinctu, vel Religione ducti, petierunt bona fide & sperarunt miracula à DEO, atque ideo DEUS propter bonam fidem & piam simplicitatem prodigosè adstitit. Sed hujusmodi non sunt in consequentiam trahenda, ubi prædicta non adsunt.

3 Dico 2. Cruentatio cadaveris non est probatio, vel indicium probabile, eum esse occisorem, ad cujus præsentiam cadaver cruorem stillat, nec sufficiens ad complenda indicia de se non sufficientia ad torturam. Communissima contra patet, quia incertissimum est, an cruor non fluat ex aliis causis naturalibus, v. g. venarum putrefactione, ut sanguinem retinere amplius non possint, terni aëris fortè calidioris, aut calidarum expirationum operatione &c. an non dæmonis operatione & præstigiis, an non casu &c. dein sæpe, & iusto, ordinariè non fluit sanguis in præsentia occisoris, atque econtra fluit occisore procul absente, ut frequens docet experientia. Vid. Heig. *p. 2. q. 39. n. 104. in QQ. Jurid. Objic.* potest dici, quòd cruor in cadavere effervescat & moveatur præsentem hostem per antiphatiam ex procedente odio & indignatione ortam: ergo cruentatio hæc non est indicium vanum, superstitiosum, & aded incertum. R. Etsi fortè aliquid in antiphatiam refundi posset, quod tamen valde incertum, nec satis probabile est, aliàs enim etiam bos vel sus exanimatus à laesione, vel alio animali, in hujus præsentia cruorem

orem stillare deberet, maximè si animal occisum priùs in furorem fuit concitatum: sed nihil tale notatum unquam est: etsi, inquam, fortè aliquid tribui posset Antipathia, nullatenus tamen securè huic nimis tenui conjecturæ fidendum; cùm plures aliæ causæ naturales & magis probabiles reperiri soleant, quibus longè aptiùs tribuitur cruoris stillatio, præfertim cùm ordinariè contingat etiam absente occisore.

Dico 3. Provocatio ad Divinum tribunal 4
 quamvis absolutè licita sit, si quis nempe certò injustè oppressus, & omni humano præsidio ad se tuendum destitutus, ad DEUM, tanquam Judicem superiorem, provocet non ex cupiditate vindictæ & iræ excessu, aut ex vanitate, aliave vitiosa affectione, nec petendo quasi miraculum, ut v. g. DEUS intra anni curriculum manifestet innocentiam, vel oppressorem ex hac vita intra certum tempus avocet ad reddendam rationem &c. sed humiliter rogando, ut DEUS aliquo Providentiæ aut Justitiæ suæ opere aperiat veritatem, & oppressam vindicet innocentiam, vel in hoc vel in altero mundo, prout ipsi libuerit. Ita communis cum S. Thoma, & probatur tum ex S. Scriptura, in qua David dixit ad Saulem: *judicet Dominus inter me & te; & ulciscatur me Dominus ex te.* 1. Reg. 24. tum exemplis proborum hominum, quæ adducuntur à Justo Lipsio, Del-rio, & Raynaudo, tum ex ratione, quia taliter facta provocatio est appellatio debite interposita ad supremum Judicem, cùm in terris non reperiat, qui possit vel velit tueri innocentiam. Et profectò habent Judices, injustum gravamen inferentes.

Pars II.

Bbb

cur

cur timeant ejusmodi provocaciones; quia Deus audit injustè oppressorum clamores. Certè P. Drexel. *in suo tribun. l. 2. c. 3.* affert omnino 14 exempla tragica, in quibus tales citationes ad Dei tribunal suum omnes effectum consecuta sunt. Econtra si justam ferant sententiam & exquantur, ridere debent, vel etiam punire tales citationes. Pariter nemo curare debet, qui non certò sibi debitam repetit vel retinet, adversarius id conjiciat supra ipsius animam, dicens fortè, *ob gibs dir auf dein brinnende Seel* &c. Cur enim timeat mens conscia recti? Magnam tamen mendii causam habet tam temere vel malitiosè provocans. Quamvis inquam, provocatio ad Divinum tribunal absolutè licita sit, regulariter tamen periculosa est, ne nimirum interveniat tentatio Dei, vel cupiditas vindictæ, vel inordinata alia animi passio, vel scandalum &c. quæ ipsa su utique illicita foret.

TITULUS XXXVI.

De Injuriis, & Damno dato.

SUMMARIUM.

1. 2. *Quid, & quotuplex sit Injuria.*
3. *Quæ exinde nascantur Actiones.*
4. *Quæ circa eas sint notanda.*
5. *Quibus modis cesset Actio injuriarum, præsertim an Retorsione.*
6. *Quid hoc loco sit damnum datum, & ex quo competens actio Legis Aquilia.*

7. *Quid*